

150 éves a SYLWAN

a lengyel erdészet tudományos lapja

Az elmúlt év szeptemberében lelkes ünnepléssel emlékezett meg a lengyel erdészet legjelentősebb tudományos folyóirata — a SYLWAN — alapításának 150. évfordulójáról.

Mi magyarok mindjárt az államalapításunk kezdetén jó kapcsolatba jutottunk a ma már ötödik évezrede a Visztula mellékét lakó néppel, és az elmúlt évezred folyamán sok tekintetben hasonló sorsot szenvedtünk és örvendtünk. Királyaink révén is számos rokoni kapcsolat jött létre és a két nemzet között az oly gyakori bajban mindig segítőkész, jólétben gyümölcsöző baráti kapcsolat alakult ki.

A SYLWAN — hasonlóan a magyar Erdészeti Lapok-hoz — az ipari fejlődés kezdetével indult. Lengyelországot 1795-ben Poroszország, Oroszország és Ausztria között felosztották és több mint egy évszázadra eltűnt Európa térképéről. Az Orosz-

országnak jutott területen az orosz piac szinte korlátlan felvevőképessége folytán jelentősen előrehaladt a tőkés iparosítás, fellendült a gazdasági élet. Lehetővé tette ezt az is, hogy az alkotmány biztosította a nemzeti nyelv használatát, a sajtószabadságot és azt, hogy a közhivatalokat lengyelek töltsék be. Mindez jelentős cselekvési program megvalósítását tette lehetővé.

Az erdők általános igazgatása ekkor kincstári kormánybiztosság hatáskörébe tartozott. Ennek közvetlen alárendelt hivatala volt a kormányerdők főigazgatósága. A főigazgató tiszttét *Ludwik Plater* kapta, aki talán az egyetlen felsőfokú képzettséggel rendelkező erdész volt itt akkoriban. Plater Németországban végezte tanulmányait és a német tapasztalatok alapján fogott hozzá az erdészeti igazgatás megszervezéséhez. Az általános tudományok ebben az időszakban már magas színvonalat értek el, az erdészetit azonban lengyel területen nem művelték. Plater vállalta az erdészeti oktatás, szakemberképzés szervezőjének szerepét.

A varsói egyetem mellett 1818-ban „különleges erdészeti iskola” nyílt. Ebben kiváló természettudósok erdészeti szakemberekkel karöltve tanítottak. A szakemberek a kormányerdők főigazgatóságán teljesített szolgálatuk mellett látták el oktatási munkájukat. Az egyetem professzorainak és az iskolában tanító erdészeknek szoros együttműködése hívta életre 1820-ban a SYLWAN folyóiratot. Először negyedévenként jelent meg és magánemberek finanszírozták. Nem állt a lap mögött megfelelő mecénás, a lap színvonala magas volt az akkor alkalmazott szakképzettség nélküli erdészeknek, s ez nem vonzotta az előfizetőket. Nehézségekkel küzdött az első években ezért a lap és 1824—1826-os évfolyamai meg sem jelentek. A főigazgatóság 1826-ban, 1829-ben és 1834-ben ismételtelen kötelezte valamennyi tisztviselőjét a lap előfizetésére. Ez biztosította további létét és egyben a szakműveltség fokozódó terjesztését. A folyamat azonban nem sokáig tartott. 1859-ben megszűntették a főigazgatóságot és a lapot is. 1883-ban azonban felújította a kiadást az osztrák zónában működő galíciai erdészeti egyesület Lembergben. Az egyesület fennállásának 25. évfordulóján

Krakkóban megszervezte a lengyel erdészek összejövetelét és ezen a SYLWAN-t összlengyel szakfolyóirattá minősítették, mivel ez volt az egyetlen ilyen nyelvű lap. Az újabb beszüntetést a náci megszállás hozta magával. A második világháború alatt nem jelenhetett meg. Csak a háború befejezése után, 1946-ban indulhatott meg újra, Varsóban. Azóta a lap az eredeti céljának megfelelően a lengyel erdészet legfontosabb, irányító orgánumává fejlődött és tükrözi a sokat szenvedett, nagy nép töretlen tetterejét.

Mindez érthetően indokolja azt a büszkeséget, amivel most a lengyel erdészet a 150. évfordulót ünnepelte. Érdekes ismétlődése a történelemnek, hogy ez az ünnepség egybeesett az új lengyel erdészeti egyesület ismét 25 éves fennállásával. Az örömben osztozni meghívták erre a legközvetlenebb barátokat is. Így vett részt az ünnepségen a szovjet, szlovák és magyar erdészeti, hasonló szakfolyóiratok szerkesztőbizottságainak küldötte. A mi viszonylatunkban részben viszonzása volt ez annak, hogy AZ ERDŐ 100. évfordulóján egyesületünk látta vendégül Debrecenben *dr. S. Tyszkiewicz* professzort, a SYLWAN jelenlegi főszerkesztőjét.

Jérome René

IRODALMI SZEMLE

Paraszterdők üzemtervezése elektronikus adatfeldolgozással. Norvégiában a produktív erdőterületnek mintegy 60%-a esik a vegyes erdészeti mezőgazdasági kisbirtokokra. Ezek általában 200 ha körüli erdőegységek. A tulajdonosok körében növekszik az igény arra, hogy a hosszú távon kitermelhető maximális fatömeget erdőrendezési módszerekkel megállapítsák. Ezt a munkát a Norvég Erdőtulajdonosok Szövetsége végzi. A szervezetnek 55 ezer tagja van. Különös jelentősége van annak, hogy a tagok költségére végzett erdőrendezés olcsó legyen. Ennek érdekében a legkorszerűbb módszereket alkalmazzák. A 300 ha-t meghaladó birtokokon a részletes állományfelvételen kívül, az eredmények megbízhatóságának megállapítására szisztematikusan mintavétellel ismételt felvételt végeznek.

Az üzemtervezés során maximálisan felhasználják a légi fénykép nyújtotta információkat. Maga az állományfelvételi módszer a Norvégiában már 15 éve követett módszertan alapulna, azonban a Faterméstani Intézet a komputerprogram elkészítése során oly sok ellentmondásra és logikátlanságra lett, hogy az egész alapkoncepciót módosítani kellett és a program elkészülte után is további tökéletesítésre van még szükség.

A terepi felvétel kiterjed a közelítési gyűjtőterületekre való besorolásra, vízgazdálkodási és trágyázási javaslatokra, közelítési távolság megállapítására is. Az adatokat olyan különleges bizonylatokra rögzítik, amelyekről nem szükséges manuális módszerekkel lyukkártyát készíteni, hanem a gépbe közvetlenül beolvashatók. A feldolgozást IBM 360/40-es komputeren végzik. A gépi hibaellenőrzés után az elfogadható hibaszintű üzemterveket kinyomtatják, a hibásokról hibajegyzék készül, amelyet postáznak az erdőrendezőnek, aki a hibák kijavítása után azt visszaküldi. A feldolgozás során fatermési függvényekkel állapítják meg a növedéket. A hozadékszabályozást ugyancsak a számítógép végzi a Nersten-féle formulával.

Az üzemtervezési módszert 1968 óta alkalmazzák üzemszerűen. Az 1 ha-ra eső költség 14 korona, ami 40%-al alacsonyabb, mint manuális feldolgozás esetén. A megtakarításokat a tervezés javítására fordítják. A jobb tervezés elősegítésére gazdaságossági számításokat igyekeznek bevezetni, így pl. gyérítési területek optimális kiválasztása, optimális gyérítési erély számítása stb.

(Előadás az 1970. évi bécsi FAO/ECE szemináriumról.) (Ref.: *Tóth M.*)